

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Atzinums Nr. 2

**par SIA “Ķīšezera ciems” dzīvojamo māju kompleksa būvniecības
ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju
(NATURA 2000) - dabas liegumu “Jaunciems” - novērtējuma
ziņojuma galīgo redakciju**

Derīgs līdz 2011.gada 25.jūlijam.

Darbības ierosinātājs: SIA “Ķīšezera ciems”, reģistrācijas Nr.40003824474, adrese:
Pulkveža Brieža iela 8 – 1, Rīga, LV – 1010.

Novērtējuma ziņojuma izstrādātājs: SIA ”Estonian, Latvian & Lithuanian
Environment”, reģistrācijas Nr.40003374818, adrese: Skolas iela 10 - 8, Rīga,
LV – 1010.

Pamatojoties uz 2008.gada 19.jūnijā Vides pārraudzības valsts birojā SIA “Ķīšezera ciems” iesniegto dzīvojamo māju kompleksa būvniecības Jaunciema gatvē zemes gabalā b/n 128/2031 (kadastra Nr.01001282031), Vidzemes priekšpilsētā, Rīgā, ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) - dabas liegumu “Jaunciems” - novērtējuma ziņojuma galīgo redakciju, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.¹panta (2)daļu.

Īss esošās situācijas un paredzētās darbības raksturojums

SIA “Ķīšezera ciems” Jaunciema gatvē zemesgabalā b/n 128/2031 (kadastra Nr.01001282031, kopējā platība 8,9 ha), Vidzemes priekšpilsētā, Rīgā, plāno veidot jaukta tipa apbūvi, uzbūvējot 33 rindu ēkas un 13 trīsstāvu daudzdzīvokļu ēkas ar 228 dzīvokļiem un pazemes autostāvvietām. Plānotais iedzīvotāju skaits līdz 1000 iedzīvotājiem. SIA “Ķīšezera ciems” piedāvā arī iespēju uzbūvēt bērnudārzu līdz 120 vietām, veikalu un apsaimniekotāju biroju. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka

saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojumu 2006. – 2018.gadam un Rīgas domes saistošajiem noteikumiem, zemesgabala (kadastra Nr.01001282031) plānotā (atļautā) izmantošana ir dzīvojamā apbūve ar apstādījumiem. Saskaņā ar iepriekš minētajiem dokumentiem noteikts, ka daļā teritorijas jāveic inženiertehniskās sagatavošanas pasākumi (nosusināšanu, teritorijas uzbēršanu, grunts nomaiņu, komunikāciju, saistīto ielu vai ceļu izbūvi utml.). Plānotā Ķīšezeru ciema nodrošināšanai paredzēts izmantot teritorijā vai tās tuvumā esošos infrastruktūras objektus – autoceļus, gāzesvadu, elektrotīklus.

Novērtējuma ziņojumam pievienotajā Rīgas pilsētas būvvaldes 2007.gada 3.decembra vēstulē norādīts, ka dzīvojamās apbūves ar apstādījumiem teritorijā nav atļauta publisko ēku apbūve, taču tiks izskatīta iespēja Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošo noteikumu Nr.34 “Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” grozījumos ietvert punktu, pamatojoties uz kuru dzīvojamās apbūves ar apstādījumiem teritorijā tiks atļauta pirmskolas izglītības iestādes būvniecība. Savukārt priekšlikums par atļauju būvēt vienu divstāvu publisko ēku dzīvojamās apbūves ar apstādījumiem teritorijā tiks pievienots Rīgas teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam grozījumu apkopojumam un nodots Rīgas domes deputātiem izvērtēšanai.

Nemot vērā iepriekš minēto un “Aizsargjoslu likuma” 2008.gada 6.marta grozījumus, saskaņā ar kuriem teritorijas plānojumos jāprecizē applūstošās teritorijas ar applūduma atkārtotā biežuma vismaz reizi desmit gados (ar 10 % applūduma varbūtību), nevis reizi simts gados (ar 1% applūduma varbūtību), kā tas bija noteikts līdz Aizsargjoslu likuma grozījumiem, tad lēmums par faktiski pieļaujamo apbūvi var tikt pieņemts tikai pēc Rīgas teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam un Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošo noteikumu Nr.34 “Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” grozījumu apstiprināšanas.

Zemesgabals izvietots Rīgas pilsētas ziemeļaustrumu daļā, pie Garkalnes novada robežas – teritorijas ziemeļaustrumu mala robežojas ar Garkalnes novada teritoriju, bet dienvidrietumu – stiepjas gar Jaunciema gatvi. Otrpus Jaunciema gatvei atrodas Sužu ciema daļa, kas iekļauta Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā. Savukārt austrumos būvniecībai paredzētā teritorija robežojas ar Sužu ciema daļu, kas iekļauta Garkalnes novada teritorijā. Aptuveni 0,5 km attālumā dienvidu virzienā no būvniecībai paredzētās teritorijas atrodas apdzīvota vieta “Ozolkalni”. Zemesgabala ziemeļu daļā aptuveni 4,3 ha lielu platību aizņem mežs. Pārējo teritoriju, neraugoties uz tajā ierīkotajām meliorācijas sistēmām, aizņem mitras pļavas, kas ir aizaugušas ar krūmiem un niedrēm, it īpaši teritorijas dienviddaļā. Īpaši aizsargājамie biotopi zemesgabalā nav konstatēti, taču otrpus Jaunciema gatvei atrodas dabas lieguma “Jaunciems” 3.teritorija, tādēļ novērtējuma ziņojumā izvērtēti iespējamie apstākļi, kas varētu ietekmēt šo teritoriju. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka meliorācijas sistēmas šajā teritorijā funkcionē slikti. Zemesgabalu ar Ķīšezeru savieno zem Jaunciema gatves izbūvēta caurteka. Caurteka nodrošina ūdens atslodzi uz Ķīšezeru, taču, ņemot vērā, ka Ķīšezeris atrodas tikai 1,24 m v.j.l., ezera ūdens līmeni ļoti būtiski ietekmē valdošie ziemeļrietumu - ziemeļu vēji Rīgas jūras līcī, kas izsauc ūdens uzplūdus Ķīšezeru piekrastē. Ūdens ieplūde no Rīgas jūras līča vidēji notiek līdz 22 reizēm gadā un līmeņa izmaiņas tad sasniedz 50 līdz 70 cm. Ilggadējie hidroloģiskie

mērījumi liecina, ka Ķīšezerā vidējais līmenis ar 13% svārstību diennakts amplitūdu ir 1,42 m, bet augstākais ar aptuveni 1% svārstību diennakts amplitūdu ir 3,64 m. Paaugstinoties ūdens līmenim, notec uz Ķīsezeru tiek bloķēta un ūdens izplatās gan apbūvei paredzētajā teritorijā, gan blakus esošajās teritorijās. Teritorijas inženierģeoloģiskajā izpētē zemesgabala dienvidaustrumu daļā konstatēts vidēji un vāji sadalījušās kūdras slānis, kura biezums no 1 līdz 2,1 m, zem kura līdz 5 m dziļumam no zemes virsmas iegul smalka, vidēji blīva, ūdenspiesātināta smiltis. Gruntsūdens līmenis šajā teritorijas daļā mainās no 0,0 līdz 0,5 m no zemes virsmas. Novērtējuma ziņojumā uzsvērts, ka hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņas apbūvei paredzētajā teritorijā nav saistītas ar gruntsūdens līmeņa sezonālajām svārstībām, bet tās galvenokārt ir saistītas ar ūdens līmeņa izmaiņām Ķīsezerā un ar to saistīto ūdens tecējuma virzienu caurtekā zem Jaunciema gatves. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka šī problēma tiktu atrisināta, realizējot "Rīgas meliorācijas sistēmu attīstības koncepcijā" paredzētos pasākumus. Turpmākā projektēšanā paredzēts precizēt organiskās grunts izņemšanas vietas, dziļumu un daudzumus. Ķīsezerā ciema izveidei paredzētajam zemesgabalam paredzēts izstrādāt teritorijas meliorācijas projektu un teritoriju uzbūvēt līdz 2,30 m – 2,40 m augstuma atzīmei. Lai izvietotu atsevišķas ēkas, tiek plānots veikt meža zemes transformāciju aptuveni 0,26 ha platībā.

Zemesgabalu šķērso arī ceļi, jo teritorijas austrumu daļā savulaik bija izvietoti mazdārziņi, arī pievedceļš uz dzīvojamām mājām Sužos Garkalnes novada teritorijā šķērso apbūvei paredzēto zemesgabalu.

Tā kā šajā Rīgas pilsētas rajonā nav centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, jaunveidojamajai apbūves zonai Ķīsezerā ciemā paredzēts ierīkot urbumu ūdensapgādei (aptuveni 80 m³ diennaktī) un uzbūvēt lokālās slēgta tipa bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises ar jaudu 80 m³ diennaktī. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka plānotās notekūdeņu attīrīšanas ietaises nodrošinās tādu attīrīšanas pakāpi, lai paliekošās piesārņojošo vielu koncentrācijas attīrītajos notekūdeņos atbilstu Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumu Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" prasībām par komunālo notekūdeņu attīrīšanu apdzīvotām vietām ar cilvēku ekvivalentu mazāku par 2000. Attīrīto notekūdeņu novadīšanai tiek piedāvātas divas alternatīvas:

1.alternatīva - attīrīto notekūdeņu iesūcināšana pazemē ar filtrējošu cauruļu palīdzību (pazemes filtrācijas lauki). Teritorijas inženierģeoloģiskā izpētē zemesgabala ziemeļrietumu daļā, kur plānota attīrīšanas ietaišu izvietošana, gruntsūdens līmenis 3 m dziļumā no zemes virsmas netika konstatēts, tas norāda uz labvēlīgiem apstākļiem notekūdeņu iesūcināšanai. Gala rezultātā attīrītie notekūdeņi ar pazemes ūdens plūsmu nonāks Ķīsezerā.

2.alternatīva – attīrīto notekūdeņu novadīšana Ķīsezerā, izbūvējot kanalizācijas vadu no notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm līdz esošai caurtekai zem Jaunciema gatves.

Salīdzinot piedāvātās alternatīvas attīrīto notekūdeņu novadīšanai, jāsecina, ka 1.alternatīvas gadījumā notiktu attīrīto notekūdeņu papildus attīrīšana smilts slānī pirms to nonākšanas gruntsūdeņos, un tikai pēc ilgāka laika ūdeņi ar pazemes ūdens plūsmu nonāktu Ķīsezerā. Savukārt 2.alternatīvas gadījumā notiktu attīrīto notekūdeņu pakāpeniska sajaukšanās ar virszemes ūdensobjektu ūdeņiem (Sužu

ūziņa, Ķīsezera Sužu kakts). Novadāmo ūdeņu sajaukšanās procesu ievērojami var palēnināt rietumu un ziemeļrietumu vēji. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar pieejamajiem monitoringa datiem Ķīsezers raksturojams kā eitrofs/hipereitrofs ezers ar augstu fosfora koncentrāciju un potenciāli toksisko zilaļģu ziedēšanu vasaras periodā, kas ierobežo ezera izmantošanu rekreācijā. Fitoplanktona pētījumu dati uzrāda saprobitātes indeksa svārstības robežās no 1,7 līdz 2,4, kas liecina par vidēji piesārņotu vidi. Ķīsezera ekoloģiskā kvalitāte pēc ķīmiskajiem rādītājiem tiek raksturota kā vidēja vai slikta, bet pēc bioloģiskajiem rādītājiem laba līdz slikta. Atbilstoši novērtējuma ziņojumā norādītajam Ķīsezera ūdens kvalitātei ir tendence pasliktināties. Ķīsezers ir iekļauts Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" ezeru, kas noteikti par prioritārajiem karpveidīgo zivju ūdeņiem, sarakstā. Attīrīto notekūdeņu novadīšanas 2.alternatīvas gadījumā veidosies tieša papildus piesārņojuma slodze Ķīsezerā Sužu kaktā. Attīrīto notekūdeņu novadīšana no plānotā Ķīsezera ciema dos zināmu biogēnu elementu piesārņojuma slodzi (pēc notekūdeņu attīrīšanas aprēķinātā piesārņojuma slodze – BSP₅ 2,19 tonnas gadā, N_{kop} 3,29 tonnas gadā, P_{kop} 0,72 tonnas gadā), kas varētu paātrināt ezera eitrofikāciju un ar to saistīto ūdens ziedēšanu un ezera aizaugšanu. Ūdens kvalitātes pasliktināšanās var negatīvi ietekmēt ūdensdzīvnieku populāciju Ķīsezerā, kas savukārt var ietekmēt ūdensputnu barības bāzi, tomēr līdz šim nav veikti konkrēti pētījumi, kas pierādītu, ka Ķīsezera ūdens kvalitātei ir ietekme uz dabas liegumā "Jaunciems" sastopamajiem biotopiem. Vienlaikus jāatzīmē, ka attīrīto notekūdeņu novadīšanas 2.alternatīvai ir iespējama lielāka ietekme uz dabas liegumu, nekā 1.alternatīvai. Saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojamu 2006. – 2018.gadam Jaunciems ir to teritoriju sarakstā, kurās līdz 2018.gadam tiks paplašināta centralizētā kanalizācijas sistēma. Līdz ar to lokālās bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises tiek plānotas kā pagaidu risinājums, un pēc centralizēto kanalizācijas tīklu izbūves Jaunciemā Ķīsezera ciema notekūdeņi tiks novadīti tajos. Saskaņā ar novērtējuma ziņojumā norādīto notekūdeņu novadīšana tiek uzskatīta par vienu no galvenajiem īpaši aizsargājamo dabas teritoriju - dabas liegumu "Jaunciems" – potenciāli ietekmējošiem faktoriem. Salīdzinot piedāvātās alternatīvas attīrīto notekūdeņu novadīšanai, Vides pārraudzības valsts birojs piekrīt, ka 1.alternatīvai kopumā ir mazāka ietekme uz vidi un dabas liegumu "Jaunciems". Vienlaikus, ņemot vērā Ķīsezera ūdens pašreizējo kvalitāti un tam noteiktos kvalitātes mērķlielumus, sagatavotajā un pieejamajā ziņojumā par direktīvas 2000/60/EK izpildi "Upju baseinu apgabalu raksturojums. Antropogēno slodzi uz pazemes un virszemes ūdeņiem vērtējums. Ekonomiskā analīze." Monitoringa un slodzi riska apkopojumā norādīto, ka Ķīsezers ir 5.klases (1A) objekts (1A grupai augsts un ļoti augsts izklaidētā piesārņojuma risks ar slāpekļa un fosfora savienojumiem un prognozējams, ka līdz 2015.gadam nevarēs sasniegt izvirzītos vides kvalitātes mērķus), kā arī plānotā Ķīsezera ciema izvietojumu Rīgas administratīvajā teritorijā, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka, pamatojoties uz Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumu Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" 52.punktā paredzēto, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, lemjot par tehnisko noteikumu izsniegšanu, jāizvērtē nepieciešamība par papildus nosacījumu izvirzīšanu kopējā fosfora koncentrāciju samazināšanai lokālo attīrīšanas ietaišu emitētajiem notekūdeņiem.

Iebraukšana zemesgabalā no Jaunciema gatves paredzēta pa esošo asfaltēto ceļu, kas nodrošina piekļūšanu Sužiem Garkalnes novadā, veidojot no tās vietējos ceļus. Lokālās bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises plānots uzbūvēt zemesgabala ziemeļu daļā (aiz meža). Elektroapgādes nodrošināšanai tiek paredzēts pieslēgums no blakus esošās elektrolīnijas, kas iet gar zemesgabala ziemeļrietumu robežu. Savukārt siltumapgādi paredzēts nodrošināt no autonomiem apkures katliem katrā ēkā, par kurināmo izmantojot gāzi no blakus esošā maģistrālā gāzesvada. Ķīsezera ciema teritoriju kopumā nav paredzēts nožogot, izņemot atsevišķas funkcionālās zonas – bērnu rotaļu laukumus, sporta laukumus. Teritorijai paredzēts izstrādāt apgaismojuma projektu. Pagalmus un gājēju celiņus paredzēts bruģēt un lietussūdeņu novadīšanai atsevišķa kanalizācijas sistēma netiek plānota (filtrēsies gruntī).

Ķīsezera ciema izveidei paredzētais zemesgabals atrodas tiešā dabas lieguma “Jaunciems” (B LV0524600, kopējā platība 353 ha) tuvumā. Dabas liegums “Jaunciems” dibināts 1993.gadā, lai aizsargātu Ķīsezera piekrastē esošos biotopus un sugas, kā arī kultūrvēsturisko ainavu. Novērtējuma ziņojumā sniegta informācija, ka galvenā dabas lieguma vērtība ir īpaši aizsargājami pļavu biotopi. Kopumā dabas liegumā “Jaunciems” ir sastopamas 8 īpaši aizsargājamās augu sugas, 9 īpaši aizsargājamās bezmugurkaulnieku sugas un 8 īpaši aizsargājamās putnu sugas, kas iekļautas Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1.pielikumā, konstatēta 1 bezmugurkaulnieku suga, kas iekļauta Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumu Nr.153 “Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu” pielikumā, kā arī sastopami 2 Latvijā īpaši aizsargājami biotopu veidi un 2 Eiropas Savienības prioritārie biotopi. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka dabas liegumu “Jaunciems” veido trīs atsevišķas teritorijas, un iepretī plānotajam Ķīsezera ciemam (Jaunciema gatves pretējā pusē) atrodas 3.teritorija (platība 210 ha), kas stiepjas gar Ķīsezera piekrasti no Sužu pussalas līdz Juglas ietekai. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka 3.teritorijā sastopami Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi – eitrofas augsto lakstaugu audzes, mēreni mitras pļavas un jauktu koku gāršas – jaukti platlapju meži. Dabas lieguma “Jaunciems” dabas aizsardzības plānā 3.teritoriju piedāvāts noteikt kā regulējamā režīma zonu. Regulējamā režīma zonā tiek ietvertas lieguma platības, kurās konstatēta visaugstākā bioloģiskā daudzveidība vai retas aizsargājamās sugas. Šajā zonā tiek ietvertas arī esošās atpūtas vietas, nepieļaujot nekādu saimniecisku darbību, izņemot esošo atpūtas vietu labiekārtošanu un dabas aizsardzības plānā paredzētos pasākumus. Dabas aizsardzības plānā 3.teritorijā paredzēti rekreācijas infrastruktūras sakārtošanas pasākumi – atpūtas vietu labiekārtošana un uzturēšana, informatīvo stendu un norāžu izvietošana, kā arī niedru un pļavu pļaušana, koku atēnošana u.c. Jāatzīmē, ka Dabas aizsardzības plāns ir izstrādāts 2004. – 2008.gadam, bet novērtējuma ziņojumā norādīts, ka lielākā daļa šo pasākumu nav realizēti. Patlaban dabas liegumam “Jaunciems” nav apstiprinātu individuālo izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumu.

Novērtējuma ziņojumā kā būtiskākā iespējamā ietekme uz dabas liegumu “Jaunciems” Ķīsezera ciema ekspluatācijas laikā ir norādīta antropogēnā slodze no iedzīvotājiem, kas varētu apmeklēt dabas lieguma teritoriju. Ķīsezera ciema teritorijā tiek plānoti labiekārtošanas pasākumi, izveidojot sporta un spēļu laukumus, kā arī

saglabājot zemesgabālā esošo meža teritoriju, bet, lai sasniegtu dabas liegumu “Jaunciems”, iedzīvotājiem jāšķērso Jaunciema gatve. Šobrīd vienīgā labiekārtotā peldvieta Ķīšezera krastos atrodas Mežaparkā un dabas lieguma “Jaunciems” 3.teritorija šobrīd nav pievilcīga vieta pastaigām mitruma un piegružojuma dēļ. Tāpēc novērtējuma ziņojuma autori norāda, ka Ķīšezera ciema izveides rezultātā, palielinoties iedzīvotāju skaitam, tiek prognozēta minimāla ietekme uz dabas liegumu “Jaunciems”, ja tiks sakārtoti īpaši aizsargājamās dabas teritorijas labiekārtošanas un infrastruktūras jautājumi, jo 2006.gadā izstrādātajā projektā “Situācijas analīze un politikas mērķi infrastruktūras izveidei NATURA 2000 teritorijās un projektu atlases kritēriji” dabas liegums “Jaunciems” ir iekļauts A un B kategoriju sarakstā. A kategorija raksturo teritorijas, kur infrastruktūra nav vai ir tikai daļēji izveidota, tā pilnībā neatbilst nepieciešamajam līmenim, tā steidzīgi jāpilnveido, lai saglabātu teritorijā esošās dabas vērtības. Savukārt B kategorija raksturo teritorijas, kur infrastruktūra nav izveidota nepieciešamajā apjomā, bet to var ierīkot pakāpeniski, jo pašreizējā rekreācijas slodze neizraisa būtisku ietekmi uz dabas vērtībām – tā jāveido vai jāpilnveido atkarībā no pieejamajiem līdzekļiem, saskaņā ar teritoriju apsaimniekošanas plāniem un teritoriju plānojumu noteiktajām prioritātēm. Saskaņā ar novērtējuma ziņojumā norādīto SIA “Ķīšezera ciems” ir paudis gatavību iesaistīties infrastruktūras uzlabošanas projektos, ja dabas lieguma “Jaunciems” jaunajā dabas aizsardzības plānā tiks plānoti jauni infrastruktūras uzlabošanas pasākumi. Novērtējuma ziņojumā norādīts, ka Ķīšezera ciema apsaimniekotāji paredz regulāri informēt iedzīvotājus par aktualitātēm dabas aizsardzības jomā saistībā ar dabas liegumu “Jaunciems”, kā arī par atļautajām un aizliegtajām darbībām dabas lieguma teritorijā.

Ziņojumam pievienotajā augu sugu un biotopu eksperta novērtējumā norādīts, ka, apsekojot zemesgabalu (kadastra Nr.01001282031) dabā, tika konstatēti mežu biotopi, kurus pārstāv priežu sausieņu mežs un zemo kārkļu krūmājs. Priežu mežā vērojama stipri ietekmēta un izmainīta zemsedze, praktiski nav saglabājusies sūnu sega. Dabiskiem vai maztraucētiem priežu mežiem raksturīgās zemsedzes lakstaugu sugas sastopamas reti un fragmentāri. Zemes gabala austrumu daļu veido ar zemajiem kārkļiem aizaugusi slapjā pļava, kas patlaban atrodas pārejas stadijā starp slapjo pļavu un zāļu purvu. Kopumā šī teritorija raksturojama kā pārmitra un slīkšņaina vieta – mitrājs, kas izveidojies pārpurvojoties mitrai pļavai (Sužu uziņas palienei) un aizaugot ar zemo kārkļu krūmājiem. Mitrāja malās, kur ir nosacīti sausāks, sastopama lielāka sugu bagātība un konstatēts jumstiņu gladiolas eksemplārs. Jumstiņu gladiola ir iekļauta Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1.pielikumā. Eksperts uzskata, ka konstatētā augu suga raksturo vietas vēsturisko saistību ar Ķīšezera palieņu pļavām un vietas potenciālo bioloģisko vērtību, vienlaikus atzīmējot, ka atradnes saglabāšana pašreizējā situācijā vērtējama kā neperspektīva. Apsekotajā teritorijā ir saglabājušies nelieli stāvoša ūdens dīķīši. Apsekotajā teritorijā netika konstatēti biotopu veidi, kas iekļauti Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumu Nr.421 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” pielikumā. Apsaimniekojot zemesgabalu, eksperts iesaka saglabāt mitraini, neveikt meža kailcirti, teritorijā esošajā meža daļā, transformējot zemi, nodalīt apbūvei 2000 m² un lielākus zemesgabalus, saglabājot dabisko reljefu un maksimāli iespējamo koku skaitu. Savukārt saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojuma

2006. – 2018.gadam izpētes datiem Ķīšezera ciema izveidei paredzētā teritorija atrodas bezmugurkaulnieku faunai bioloģiski vērtīgā teritorijā.

Savukārt ziņojumam pievienotajā ainavu aizsardzības eksperta atzinumā norādīts, ka apbūvei paredzētā un apkārtnes teritorijas ietilpst mitrzemju, urbanizētā un smilšaino līdzenumu mežaines ainavu tipos. Teritorijas apvidū ainavas pamatstruktūru veido priežu meža masīvs un Ķīšezers. Ķīšezera un tā krasta joslas teritorijas ir bioloģiski nozīmīgas dabas pamatnes, tāpēc daļa no tām ir iekļauta dabas liegumā “Jaunciems”. Plānotā apbūves teritorija atrodas savulaik ekoloģiski jutīgā dabas pamatnes teritorijā, ko veido Ķīšezera palīne un piegulošie meži. Jau pagājušā gadsimta 30-tajos gados teritorija ir bijusi meliorēta, vēlākos gados blakus esošajās teritorijās ir izveidotas dārzkopības sabiedrības, kas patlaban jau pārtapušas mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijā. Ķīšezera ciema apbūvei paredzētā teritorija ir stipri antropogēni ietekmēta, par ko liecina nomīdīta zemesdze, blīvais taku tīkls un atkritumi. Savukārt pļavu platības apbūvei paredzētajā teritorijā jau vairākus gadus netiek apsaimniekotas, kā rezultātā tās ir aizaugušas ar niedrēm un krūmiem. Ierīkotās meliorācijas sistēmas funkcionē slikti. Ņemot vērā iepriekš minēto, eksperts norāda, ka apbūvei paredzētais zemesgabals atrodas ekoloģiski jutīgā teritorijā, kas ilgākā laika periodā ir zaudējusi savu nozīmi, zemesgabals atrodas slēgtā ainavas telpā un tas neatrodas ainaviski nozīmīgā teritorijā. Zemesgabals jau robežojas ar mazstāvu dzīvojamo apbūvi un lielā tās daļā paredzēts saglabāt meža ainavu. Lai gan plānotā teritorijas uzbēršana būtiski ietekmēs apbūves platību, eksperts norāda, ka ietekme uz apkārtnes teritorijām būs nenozīmīga, ja tiks sakārtotas meliorācijas sistēmas. Eksperts neprognozē nozīmīgu rekreācijas slodzes pieaugumu uz blakus esošā dabas lieguma “Jaunciems” teritorijas daļu, jo Ķīšezera ciemā paredzēts salīdzinoši neliels iedzīvotāju skaits un dabas lieguma 3.teritorijā plānotās labiekārtotās rekreācijas vietas izveide mazinās slodzi uz pārējo dabas lieguma teritoriju. Eksperts norāda, ka ietekme uz dabas lieguma “Jaunciems” ainavu arī nebūs nozīmīga, jo apbūve iekļausies esošajā ainavā un no dabas lieguma to atdala Jaunciema gatve.

Novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktie viedokļi apkopoti ziņojuma galīgajā redakcijā, sniedzot informāciju par veiktajiem precizējumiem un sniegtas atbildes par izteiktajiem ieteikumiem, vērtējumiem un problēmjautājumiem. Kopumā ziņojumā atspoguļotā sabiedrības attieksme vairākumā ir piesardzīga vai noraidoša rakstura, par pamatproblēmu uzskatot iespējamo ietekmju uz vidi palielināšanos, tai skaitā, uz Ķīšezera un piegulošās apkārtnes dabas vērtībām, taču nav konstatēti izslēdzoši apstākļi ietekmes uz NATURA 2000 teritorijas izvērtējuma aspektā.

Tādējādi, apkopojot izvērtējuma rezultātus, konstatējams, ka SIA “Ķīšezera ciems” dzīvojamo māju kompleksa būvniecības Jaunciema gatvē zemes gabalā b/n 128/2031 (kadastra Nr.01001282031) ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) - dabas liegumu “Jaunciems” – novērtējums neuzrāda izslēdzošus apstākļus ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju aspektā, ievērojot noteiktus papildus nosacījumus. Savukārt, lai samazinātu identificētās iespējamās ietekmes, nav pieļaujama attīrīto notekūdeņu tieša novadīšana Ķīšezērā un obligāti jāveic papildus pasākumi gan plānotā Ķīšezera ciema, gan dabas lieguma “Jaunciems” teritorijās un to apkārtnē, pretējā gadījumā saglabāsies un palielināsies neorganizētais antropogēnās slodzes pieauguma risks uz dabas lieguma teritoriju.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novēršanai vai mazināšanai novērtējuma ziņojumā ir paredzēts:

- izstrādāt apbūvei paredzētā zemesgabala teritorijas meliorācijas projektu, detālus aprēķinus veicot turpmākā projektēšanā;
- turpmākā projektēšanā precizēt vietas, kur jāizņem organiskā grunts, tās izņemšanas dziļums un daudzums, vēlāk šo grunti izmantojot teritorijas apzaļumošanai;
- ierīkot būvniecībā nodarbināto strādājošo automašīnu novietošanas vietu;
- veicot teritorijas uzbēršanu, to paredzēts sadalīt vairākās joslās un uzbēršanu veikt pakāpeniski, tādējādi samazinot lieljaudas tehnikas izmantošanu būvlaukumā;
- būvniecības laikā radušos atkritumus paredzēts savākt un nodot sertificētam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam;
- teritorijas apzaļumošanas projekta izstrādei paredzēts pieaicināt ainavu arhitektu, lai nodrošinātu teritorijas harmonisku iekļaušanos apkārtnes dabiskajā ainavā;
- būtiskākie būvdarbi netiks veikti putnu ligzdošanas periodā no 10.aprīļa līdz 1.jūlijam, kā tas noteikts dabas aizsardzības plānā dabas liegumam “Jaunciems”;
- lai novērstu ietekmi uz Ķīšezera ūdens kvalitāti un līdz ar to uz dabas liegumu “Jaunciems”, turpmākā projektēšanā paredzēts attīstīt lokālajās bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs attīrīto notekūdeņu novadīšanas 1.alternatīvu - attīrīto notekūdeņu iesūcināšana pazemē ar filtrējošu cauruļu palīdzību (pazemes filtrācijas lauki); lokālās notekūdeņu attīrīšanas ietaises ir pagaidu risinājums līdz centralizēto kanalizācijas tīklu izbūvei Jaunciemā;
- lai mazinātu rekreācijas slodzi uz Ķīšezera daļu, kas atrodas dabas liegumā “Jaunciems”, paredzēta sporta un spēļu laukumu ierīkošana un esošā meža saglabāšana Ķīšezera ciema teritorijā.

Tiek prognozēts, ka realizējot paredzēto darbību – izbūvējot dzīvojamo māju kompleksu Jaunciema gatvē zemes gabalā b/n 128/2031 (kadastra Nr.01001282031), Vidzemes priekšpilsētā, Rīgā, netiks negatīvi ietekmētas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) - dabas lieguma “Jaunciems” - ekoloģiskās funkcijas un integritāte, ja tiks ievēroti visi plānotie ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumi projektēšanas, būvniecības un ekspluatācijas laikā. Lai samazinātu antropogēno slodzi uz dabas liegumā “Jaunciems” esošajiem biotopiem, nepieciešams īstenot liegumam izstrādātajā Dabas aizsardzības plānā ietvertos pasākumus, kas saistīti ar rekreācijas infrastruktūras izveidi un sakārtošanu, kā arī informatīvo stendu izvietojumu. Paredzētā darbība nav pretrunā ar aizsargājamās dabas teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Nemot vērā, ka plānotās darbības vietā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi, tā neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā un šo teritoriju no dabas lieguma “Jaunciems” atdala Jaunciema gatve, Vides pārraudzības valsts birojs secina, ka paredzētā darbība neradīs tiešu negatīvu ietekmi uz dabas lieguma “Jaunciems” integritāti, tā izveides mērķiem un funkcijām, nodrošinot novērtējuma paredzētos

pasākumus un realizējot šādus papildus pasākumus:

1. Atbilstoši faktiskajiem Ķīsezera ciema iespējamās apbūves akceptētajiem galīgajiem risinājumiem tiks precizēts nepieciešamais ūdens patēriņš un lokālo notekūdeņu attīrīšanas ietaišu jauda.
2. Kā pagaidu risinājums Ķīsezera ciemā pieļaujama lokālo slēgta tipa bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas ietaišu izbūve, attīrītos notekūdeņus atbilstoši 1.alternatīvai iesūcinot pazemē ar filtrējošu cauruļu palīdzību (pazemes filtrācijas lauki). Līdz ar Rīgas pilsētas kanalizācijas tīklu izbūvi Jaunciemā, jānodrošina Ķīsezera ciema kanalizācijas notekūdeņu pieslēgšana tiem.
3. Ņemot vērā Ķīsezera ūdens pašreizējo kvalitāti un tam noteiktos kvalitātes mērķlielumus, papildus novērtējuma ziņojumā paredzētajam, jānodrošina kopējā fosfora koncentrāciju samazināšana lokālo attīrīšanas ietaišu emitētajos notekūdeņos.

Papildus iepriekš minētajam Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka dabas lieguma "Jaunciems" dabas vērtību saglabāšanai, it sevišķi ņemot vērā paredzētās darbības realizācijas iespējamus termiņus un risinājumus, ir nepieciešama dabas lieguma "Jaunciems" dabas aizsardzības plāna atjaunošana 2009.gadam un turpmākajam laika periodam, paredzot un savlaicīgi praktiski realizējot papildus apsaimniekošanas pasākumus dabas lieguma dabas vērtību aizsardzībai, virzot iespējamās apmeklētāju plūsmas un ierobežojot to teritoriju izmantošanu un apmeklēšanu, kas ir nozīmīgas dabas vērtību saglabāšanai un jutīgas pret cilvēku klātbūtni. Līdz ar to Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka Rīgas domei, lemjot par paredzētās darbības realizācijas iespējām, šis jautājums ir jāskata kontekstā ar dabas aizsardzības plāna prasību atjaunošanu un realizāciju. Izvērtējot šos pasākumus, detalizējama infrastruktūras un atpūtas vietu izveides iespējamība un izstrādājami nosacījumi teritoriju izmantošanai, kur pieļaujama piekļuves iespēja, ievērojot dabas aizsardzības nosacījumus, vienlaikus ierobežojot piekļuves iespējas un veicot nepieciešamos uzraudzības pasākumus vietām, kas ir prioritāri svarīgas dabas vērtību aizsardzībai, it sevišķi plānotās apbūves tuvumā. Pēc dabas aizsardzības plāna izstrādes nepieciešams šos nosacījumus apstiprināt saistoša dokumenta veidā, izstrādājot un apstiprinot teritorijas individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.

Vides pārraudzības valsts biroja lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju, pamatojoties uz Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)" 17.punktu Vides pārraudzības valsts birojs nolemj:

atbilstoši novērtējuma ziņojumam nav pamata aizliegt SIA "Ķīsezera ciems" Jaunciema gatvē zemesgabalā b/n 128/2031 (kadastra Nr.01001282031, kopējā platība 8,9 ha), Vidzemes priekšpilsētā, Rīgā, dzīvojamo māju kompleksa būvniecības projekta tālāku precizēšanu un izstrādi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, nodrošinot novērtējuma ziņojumā iekļauto pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai

mazināšanai izpildi, tai skaitā, jāprecizē konkrētu objektu izbūves iespējamība atbilstoši Rīgas teritorijas plānojuma 2006. – 2018.gadam un Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošo noteikumu Nr.34 “Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” grozījumiem un paredzēto meliorācijas darbu risinājumiem, vienlaikus veicot papildus pasākumus dabas lieguma “Jaunciems” dabas vērtību saglabāšanai.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot pieteikumu administratīvajā rajona tiesā likumā noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmā daļa).

Biroja direktora v.i.

A. Lukšēvics

2008.gada 25.jūlijā.